

Aquests elements tant en les marines com en la resta d'obres permeten un equilibri total per la disposició en que es troben.

Es nota que l'artista gaudeix molt amb la creació de les marines perquè demostren una gran sensibilitat acompanyades d'una gran força.

En les peces de maduixes i flors introdueix el vermell com a color protagonista i fins i tot, el fons es transforma amb aquesta tonalitat i es fa més pastós.

No són creacions fàcils, totes demostren un important camí anterior que l'ha portat a fer el que en aquests moments ens va presentar. És tota una passió el que s'observa que surt de les seves mans. I junt a la passió un llenguatge plàstic totalment assolit tant en quant a les pintures a l'oli com en quant a les aquarel·les que han arribat a tenir un paper molt important en la seva creació.

Els projectes continuen i el futur és pintar. Magda Esterli té molt a expressar i comunicar al seu públic de sempre i al que exposició a exposició es va afegint en el seu seguiment. Les sensacions que ella aprecia davant un tema determinat les ha de transmetre de tal manera que la seva visió, les seves mirades i la seva observació de la nostra realitat esdevingui diferent perquè es transforma en art i d'aquesta manera el nostre món canvia i el podem mirar amb uns altres ulls.

Gràcies Magda per donar-nos una altra visió i per ensenyar-nos a mirar allò que ens passa desapercebut i que necessitem que artistes com tu ens poseu davant i d'aquesta manera com deia Ellio W. Eisner *Veure a diferència de mirar, és un assoliment i no només un deure*.

Això també ho han captat els alumnes de batxillerat que han escrit el text del catàleg d'aquesta mostra: *Podem caminar per les seves muntanyes; podem elevar-nos cap els seus cels; podem endinsar-nos en un dels seus mars o podem passejar-nos per una de les seves ciutats. Però totes i cadascuna d'elles parlen igual i diuen; mireu i observeu...*

Mirem, observem i apreciem.

ARTS

Com l'ala de la papallona

Ana Fernández Álvarez

El tenia a la mà, un pinzell prim, obert com un vano i translúcid com la seda de les ales de les papallones. Amb subtils eines com aquesta, netejades sistemàticament cada vegada que acaba la seva jornada de treball pictòric, Isidre Manils es lliura a la pacient tècnica que li exigeixen les seves obres. Aquest pinzell, a la vegada anècdota i essència, em va permetre entrar en el difícil àmbit de la intimitat professional d'aquest artista. Les eines, tractades amb cura i escollides escrupolosament, em diu Manils, és el que va fer possible el miracle de la llum en Veermer o el dels blancs en Zurbaran.

Virtuosisme, pulcritud, disciplina i reflexió són, actualment, paraules que no gaudeixen de massa prestigi dins la pràctica de l'Art, però, paradoxalment, estan molt de moda en la literatura i en l'assaig artístics, recordem sinó uns exemples molt propers: 'Rigau & Rigaud', de Renata Laura Portet, 'Los ojos de Rembrandt', de Simon Schama o 'El conocimiento secreto', de David Hockney, per citar uns exemples. Paradoxa perquè, quan sembla que tant ens fascina entrar en la cuina dels artífexs, saber dels seus trucatges i de les seves alquímies és, precisament, quan menys es sap pintar i quan el mestratge i l'ofici, practicats de manera seriosa, tenen els dies comptats. Realment no deixa de ser una gran ironia.

Des que abandonà l'informalisme, Isidre Manils ha recorregut un intens camí que l'ha menat cap un particular ús de la figuració. Particular perquè no es tracta d'una opció que defensa aquest llenguatge enfront de l'abstracció, el conceptualisme o l'informalisme, sinó que, tal i com dic, ell es limita a fer-ne ús, no a fer apologia del realisme. L'Isidre sintetitza tots els 'ismes' lingüís-

tics i el seu especial hiperrealisme, a vegades, radicalment oníric, altres, màgic i unes altres quasi documental, es converteix en un mitjà que li permet sintonitzar amb el seu temps.

Defensa que no pot entendre un pràctica artística sense un compromís amb el temps que l'està generant i sense que sigui capaç de contaminar-se de les altres formes d'expressió que li són coetànies. A la seva pintura hi ha la literatura que ell consumeix, el cinema que a ell li interessa, la música que ell prefereix, però, sobretot, les històries que viu, els records que familiarment l'han nodrit, des del cinema del seu avi fins a la maduresa de la seva edat i, també, els sorolls i les imatges que emergeixen del món on li ha tocat viure.

Els seus trencaclosques pictòrics, posseeixen sorolls, humans i mecànics, però també silencis i ara, segurament, aquests silencis són més presents que mai. Per què? Vull explicar aquí el que em sembla una de les actituds més honestes amb les quals m'he trobat en molt temps. Isidre Manils s'ha atorgat un

parèntesi de reflexió creativa que, entre d'altres coses, significar dir no a les exposicions. I això, per a qualsevol que s'ha de guanyar la vida, no és una decisió fàcil. Pintar sense pensar que s'ha de produir quatre, set, vint obres per a ser exposades, pintar sense la pressa de l'encàrrec o del clientelisme significa, èticament parlant, moltes coses.

Vol dir lliurar-se a l'autoexigència, a l'experimentació, al plaer i al gaudi d'estar fent allò que un es sentia obligat o predestinat a fer: ser artista/pintor, no un decorador. De tal manera que és la feina la que imposa el seu ritme, no els elements aliens i comercials al seu treball els que marquen el 'com fer' i 'quina quantitat fer'. És l'obra qui parla a l'artista i li indica quan està o no acabada, perquè en aquesta valent opció no té cabuda el calendari d'un marxant, és el propi quadre qui dialoga i diu: Prou!. I a això, en l'Art, com en la Vida, se li diu Autenticitat.

Es tracta d'un lliurament total a l'experimentació que l'ha menat a conrear tres vies expressives complementàries, però, cadascuna amb un caràcter molt propi. Fa mesos vaig veure com, paral·lelament als acrílics, començava a treballar amb carbonet i obtenia uns dibuixos que em recordaven negatius fotogràfics, amb la textura granulada i pròpia dels nitrats de plata. Un dibuix de veladura, tan lleu que quasi desapareix del paper i que l'ha portat a un autèntic moment d'inflexió tècnica: la substitució de l'acrílic per l'oli. No va ser una causa efecte directe, però sí que crec que aquesta sèrie de dibuixos ha tingut molta responsabilitat a l'hora de plantejar-se aquest repte.

Qualsevol que entengui mínimament en tècnica pictòrica, sap l'esforç que significa 'arrossegat' el pigment dens de l'oli, fins arribar a la fina capa pigmentada d'un Manils. I, també, tothom que coneix la seva obra sap de la necessitat d'obtenir una pintura plana, gens matèrica. El repte consisteix doncs a trencar el tòpic que suposa la densitat de l'oli i aconseguir iguals resultats que els obtinguts amb l'acrílic. I l'objectiu ha estat magnífic, millor dit, exquisit. Per exemple, la seva sèrie de flames, ha guanyat en sensualitat, lluminositat i misteri.

Les altres dues línies temàtiques ara encetades, independents formalment, però conceptualment indissociables, em resulten magnífiques. Una, treballada amb els seus clàssics grans formats, visualment aparenta l'edificació d'un trencaclosques de petites imatges relacionades entre si per un fort sentit memoratiu que està molt a prop de la literatura, sense que això signifiqui que pretenguin ser arguments discursius, més bé, pretenen tan sols ser evocadors. A mi, personalment, em recordem els quadres de gabinets que tant s'utilitzaven, com a catàlegs de mostra, a l'Europa del XVII. Porcions de meravelles encastades per la passió arbitrària d'un enamorat per l'Art, el col·leccionista. Sí, Manils és un col·leccionista de porcions icòniques que, a la vegada, sap fer d'orfebre i ens ofereix suggeridors bodegons del segle XXI.

Uns bodegons que no poden catalogar-se de Natures Mortes o *vànites*. Per què? Perquè, com ja he dit abans, són composicions que pretenen atrapar el soroll, el ritme i l'imaginari actuals. Així doncs, sense renunciar al tradicional, sap com reinventar-lo. El darrer quadre que està treballant, '*nosaltres*', és una obra que impressiona, múltiples rostres que ens inviten a emmirallar-nos tal i com ho feien els reis, Felip IV i Mariana d'Àustria, davant l'escena de les *Menines*, de Velàzquez. I si en Manils no s'atreveix a dir-ho o acceptar-ho com l'opinió d'un altre, jo sí: l'Isidre pot mirar ja al mestre a la cara, ja ha atrapat els seus parangons, tal i com Rembrandt, un dia, per fi, va poder fer amb qui més l'obsessionava, Rubens.

Són quadres que exigeixen la paciència de qui treballa la laca japonesa, no pot haver-hi pressa, sinó reflexió. Com conjugar cada rostre? Com relacionar-lo amb els del costat, equilibrant els colors i la seva capacitat d'evocació? Això, en un pintor que, d'altra banda, es capaç de pintar molt ràpidament, requereix una contenció admirable.

L'altra línia es desenvolupa amb un format més reduït, són rostres, figures treballades 'en tendre', amb la pigmentació encara fresca per a permetre ser arrossegada i oferir rostres desenfocats. Però ell ho defineix molt millor: rostres darrera les ratlles d'un televisor. Aquesta tercera sèrie serveix per a connectar-les totes i tanca el cercle entre totes elles, fet que a mi em corrobora que són precisament els dibuixos al carbonet els desencadenants de tot el que posteriorment ha començat a sorgir en el seu estudi: l'alquímia i la màgia de l'ala de papallona.

